

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 10/2001 rd

Regeringens proposition om en tilläggsbudget för 2001

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 22 maj 2001 en proposition om en tilläggsbudget för 2001 (RP 78/2001 rd) till finansutskottet för beredning.

Tilläggsbudgetmotioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande tilläggsbudgetmotioner som riksdagen remitterade till utskottet den 31 maj 2001.

- TBM 1/2001 rd — Sakari Smeds /fkf: Anslag för egentligt bistånd (24.30.66)
- TBM 2/2001 rd — Petri Neittaanmäki /cent: Anslag för att hejda tillväxten i narkotikabrottsligheten (26.75.21)
- TBM 3/2001 rd — Aulis Ranta-Muotio /cent m.fl.: Anslag för polisens omkostnader (26.75.21)
- TBM 4/2001 rd — Petri Salo /saml m.fl.: Anslag för förebyggande av ekonomisk brottslighet (26.75.21)
- TBM 5/2001 rd — Mauri Pekkarinen /cent m.fl.: Anslag för finansieringsunderstöd till kommunerna enligt prövning (26.97.34)
- TBM 6/2001 rd — Sulo Aittoniemi /alk: Anslag för bibehållande av produktionen vid Patria Vammas Oy i Vammala (27.10.16)
- TBM 7/2001 rd — Juha Karpio /saml m.fl.: Anslag för tryggad produktion av inhemsk basammuniton och inhemskt krut (27.10.16)
- TBM 8/2001 rd — Petri Neittaanmäki /cent: Anslag för tryggande av den inhemska tunga ammunitionsindustrins verksamhetsbetingelser (27.10.16)
- TBM 9/2001 rd — Olli Nepponen /saml m.fl.: Anslag för bibehållande och tryggade betingelser för den inhemska krut- och ammunitionsindustrin (27.10.16)
- TBM 10/2001 rd — Lauri Oinonen /cent: Anslag för tryggad inhemsk krutframställning (27.10.16)
- TBM 11/2001 rd — Mauri Pekkarinen /cent m.fl.: Anslag för den inhemska försvarsmaterielindustrin (27.10.16)
- TBM 12/2001 rd — Marjatta Stenius-Kaukonen /vänst m.fl.: Anslag för upphandling av inhemsk ammunition (27.10.16)

- TBM 13/2001 rd — Olli Nepponen /saml m.fl.: Anslag för försvarsmaktens kostnader för bränsleprishöjningen (27.10.21)
- TBM 14/2001 rd — Olli Nepponen /saml: Anslag för energikostnaderna för lokaler som används av försvarsmakten (27.10.21)
- TBM 15/2001 rd — Olli Nepponen /saml m.fl.: Anslag för service av försvarsmaktens flygmateriel och flygutrustning (27.10.21)
- TBM 16/2001 rd — Olli Nepponen /saml m.fl.: Anslag för utveckling av en transportenhet för Finlands internationella krishanteringsgrupper (27.30.22)
- TBM 17/2001 rd — Leena Rauhala /fkf m.fl.: Anslag för utveckling av utbildningen och arbetsmarknadskontakterna i hälso- och sjukvårdsbranschen (29.10.21)
- TBM 18/2001 rd — Marjatta Stenius-Kaukonen /vänt m.fl.: Anslag för 70 extra nybörjarplatser inom läkarutbildningen (29.10.21)
- TBM 19/2001 rd — Leena Rauhala /fkf m.fl.: Anslag för att värna skolelevernas hälsa och förebygga utslagning (29.40.30)
- TBM 20/2001 rd — Leena Rauhala /fkf m.fl.: Anslag för anställande av skolgångsbiträden (29.40.30)
- TBM 21/2001 rd — Leena Rauhala /fkf m.fl.: Anslag för den yrkesinriktade tilläggsutbildningens driftskostnader (29.69.31)
- TBM 22/2001 rd — Jukka Gustafsson /sd m.fl.: Anslag för yrkesinriktad tilläggsutbildning (29.69.32)
- TBM 23/2001 rd — Katri Komi /cent m.fl.: Anslag för yrkesinriktad vuxenutbildning inom hästbranschen (29.69.32)
- TBM 24/2001 rd — Leena Rauhala /fkf m.fl.: Anslag för yrkesinriktad vuxenutbildning (29.69.32)
- TBM 25/2001 rd — Klaus Bremer /sv: Minskat anslag för tecknande av aktier i den särskilda yrkesanstalten för utbildning av yrkespiloter i Björneborg (29.69.88)
- TBM 26/2001 rd — Marja-Leena Kemppainen /fkf: Anslag för nationellt stöd för jordbruket (30.12.41)
- TBM 27/2001 rd — Merikukka Forsius /gröna: Anslag för miljöstöd för jordbruket (30.12.45)
- TBM 28/2001 rd — Jari Koskinen /saml m.fl.: Anslag för ökat miljöstöd för jordbruket (30.12.45)
- TBM 29/2001 rd — Mauri Pekkarinen /cent m.fl.: Anslag för miljöstöd för jordbruket och ekologisk odling (30.12.45)
- TBM 30/2001 rd — Arto Seppälä /sd: Anslag för miljöstöd för jordbruket (30.12.45)
- TBM 31/2001 rd — Sulo Aittoniemi /alk: Anslag för upprustning av grusvägar i Tavastlands vägdistrikt (31.24.21)
- TBM 32/2001 rd — Timo Ihamäki /saml m.fl.: Anslag för basväghållningen (31.24.21)
- TBM 33/2001 rd — Timo Ihamäki /saml: Anslag för upprustning av riksväg 4 mellan Vihantasalmi—S:t Michel (31.24.21)
- TBM 34/2001 rd — Marja-Leena Kemppainen /fkf: Anslag för reparation och upprustning av basvägnätet (31.24.21)

- TBM 35/2001 rd — Petri Neittaanmäki /cent: Anslag för en gång- och cykelväg mellan Kevätlahti korsning—Karvalahti i Äänekoski (31.24.21)
- TBM 36/2001 rd — Petri Neittaanmäki /cent: Anslag för beläggning av Kevätlahtivägen i Äänekoski (31.24.21)
- TBM 37/2001 rd — Olli Nepponen /saml: Anslag för utveckling av vägnätet i S:t Michels-regionen (31.24.21)
- TBM 38/2001 rd — Pekka Nousiainen /cent: Anslag för underhåll av vägar av lägre rang inom sydvästra Finlands vägdistrikt (31.24.21)
- TBM 39/2001 rd — Mauri Pekkarinen /cent m.fl.: Anslag för basväghållningen (31.24.21)
- TBM 40/2001 rd — Arto Seppälä /sd m.fl.: Anslag för slutförd upprustning av bygdeväg 15151 i Siikakoski (31.24.21)
- TBM 41/2001 rd — Sulo Aittoniemi /alk: Anslag för byggstart på Tammerfors västra omfartsväg (Lakalaiva—Ylöjärvi) (31.24.79)
- TBM 42/2001 rd — Timo Ihamäki /saml m.fl.: Anslag för en motorväg från Lahtis till Heinola (31.24.79)
- TBM 43/2001 rd — Timo Ihamäki /saml: Anslag för upprustning av riksväg 4 (31.24.79)
- TBM 44/2001 rd — Markku Laukkanen /cent m.fl.: Anslag för förbättrande av riksväg 6 mellan Forsby och Kouvola (31.24.79)
- TBM 45/2001 rd — Irja Tulonen /saml m.fl.: Anslag för byggstart på Tammerfors västra ringväg (31.24.21)
- TBM 46/2001 rd — Pekka Nousiainen /cent: Anslag för underhåll av banavsnittet Ny-slott—Huutokoski (31.40.21)
- TBM 47/2001 rd — Petri Neittaanmäki /cent: Anslag för upprustning av banavsnittet Jyväskylä—Haapajärvi för passagerartrafik (31.40.77)
- TBM 48/2001 rd — Petri Neittaanmäki /cent: Anslag för avskaffande av planskilda korsningar (31.40.77)
- TBM 49/2001 rd — Klaus Bremer /sv: Slop-pat anslag för planering av trafiklederna till Nordsjö hamn (31.99.77)
- TBM 50/2001 rd — Mauri Pekkarinen /cent m.fl.: Anslag för investeringsstöd i företagen (32.30.45)
- TBM 51/2001 rd — Tanja Karpela /cent m.fl.: Anslag för konsumentklagonämndens omkostnader (32.40.24)
- TBM 52/2001 rd — Hannu Aho /cent m.fl.: Anslag för stödjande av inhemsk energi (32.60.40)
- TBM 53/2001 rd — Leea Hiltunen /fkf m.fl.: Anslag till kommuner och samkommuner för att trygga det specialiserade sjuk- och hälsovården (33.32.30)
- TBM 54/2001 rd — Leea Hiltunen /fkf m.fl.: Anslag för bättre psykvårdstjänster för barn och unga (33.32.30)
- TBM 55/2001 rd — Leea Hiltunen /fkf m.fl.: Anslag för barnskydd (33.32.30)
- TBM 56/2001 rd — Leea Hiltunen /fkf m.fl.: Anslag till stöd för närståendevården (33.32.30)

FiUB 10/2001 rd — RP 78/2001 rd

- TBM 57/2001 rd — Petri Neittaanmäki /cent: Anslag för vård av narkotikaberoende (33.32.30)
- TBM 58/2001 rd — Lauri Oinonen /cent: Anslag till kommunerna för social- och hälsovården (33.32.30)
- TBM 59/2001 rd — Mauri Pekkarinen /cent m.fl.: Anslag för social- och hälsovårdens driftskostnader (33.32.30)
- TBM 60/2001 rd — Leena Rauhala /fkf m.fl.: Anslag till vårdtjänster för äldre (33.32.30)
- TBM 61/2001 rd — Leena Rauhala /fkf m.fl.: Anslag till stöd för vård av barn i hemmet (33.32.30)
- TBM 62/2001 rd — Marjatta Stenius-Kaukonen /vänt m.fl.: Anslag för social- och hälsovårdens driftskostnader (33.32.30)
- TBM 63/2001 rd — Pentti Tiusanen /vänt: Anslag för social- och hälsovårdens driftskostnader (33.32.30)
- TBM 64/2001 rd — Mikko Kuoppa /vänt m.fl.: Anslag för lönebaserat sysselsättningsstöd till Birkaland (34.06.30)
- TBM 65/2001 rd — Eero Lämsä /cent m.fl.: Anslag för lönebaserat sysselsättningsstöd till kommuner och samkommuner (34.06.30)
- TBM 66/2001 rd — Veijo Puhjo /vänt: Anslag för lönebaserat sysselsättningsstöd i Satakunta (34.06.30)
- TBM 67/2001 rd — Esko-Juhani Tennilä /vänt: Anslag för lönebaserat sysselsättningsstöd i kommunerna i Lappland (34.06.30)
- TBM 68/2001 rd — Esko-Juhani Tennilä /vänt: Anslag för sysselsättningsstöd i Lappland (34.06.63)
- TBM 69/2001 rd — Arto Seppälä /sd: Anslag för miljövårdsarbeten (35.10.77)
- TBM 70/2001 rd — Petri Neittaanmäki /cent: Minskat anslag för nettoamorteringar på statsskulden och skuldhantering (37.01.94)

Behandling i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets alla delegationer enligt sakområde.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Allmän motivering

Under olika omkostnadsmoment har regeringen i propositionen beaktat de ökningar till fullt belopp som det inkomstpolitiska avtalet från den 15 december 2000 medfört i personalutgifterna. År 2000 beaktades de avtalsenliga höjningarna

bara delvis. Effekten på omkostnaderna kompenseras inte heller i denna tilläggsbudget.

Propositionen tar också hänsyn till att den genomsnittliga pensionsavgiften har stigit. Medelåldern bland de statliga tjänstemännen är rätt hög, vilket betyder att pensionsavgifterna kommer att stiga de närmaste åren. Också deltids- och invaliditetspensionerna kommer att öka, vil-

ket gör att pensionskostnaderna stiger. Utskottet avser att statens ämbetsverk och inrättningar de kommande åren måste få anslag för omkostnader i överensstämmelse med den faktiska ökningen i pensionskostnaderna.

Uppdraget inom internationell verksamhet har ökat avsevärt inom statsförvaltningen de senaste åren, framhåller utskottet. I EU-medlemskapet och den generella ökningen i de internationella aktiviteterna måste vägas in i anslagen för omkostnader.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALT- NINGSOMRÅDE

50. Verkställighet av straff

50. Ersättningar och understöd för kriminalvården (reservationsanslag 2 år)

Som det framgår av förklaringen till motiveringen till momentet kommer den offentlighetsrättsliga Kriminalvårdsföreningen att lägga ner sin verksamhet när verkställighetsuppgifterna i fråga om samhällssanktioner den 1 augusti 2001 överförs till det ämbetsverk för kriminalvård som skall inrättas. Merparten av personalen vid Kriminalvårdsföreningen flyttar över till det nya Kriminalvårdsverket. Enligt vad utskottet har erfärut kommer de 21 regionala byråerna i olika delar av landet fortfarande att stå för den praktiska verksamheten. För andra verksamhetsformer inom kriminalvården och utvecklingen av dem har det inrättats en stiftelse, Kriminaalihuollon Tukisäätiö. Stiftelsen inleder sin egentliga verksamhet i början av augusti.

På senare år har samhällstjänst införts som alternativ till ovillkorligt fängelsestraff i mindre

än åtta månader. Uppgifterna i samband med verkställigheten av samhällstjänsten har enligt vad utskottet har erfärut bara kunnat handhas genom att stödtjänsterna inom Kriminalvårdsföreningen har reducerats. Stödtjänsterna gäller boende, främjad sysselsättning och annat socialt stöd.

Utskottet framhåller att till exempel återfallsbrottsligheten och det anknyttande arbetet för att motverka utslagning kräver nya verksamhetsformer. Detta måste beaktas även i budgeten för 2002. Också det ökade antalet fångar kräver större resurser, och de konkurrerar om samma anslag som kriminalvården.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALT- NINGSOMRÅDE

97. Understöd åt kommuner

34. Finansieringsunderstöd till kommunerna enligt provning

I den ordinarie budgeten för i år avsattes 320 miljoner mark för finansieringsunderstöd enligt provning. I sitt betänkande FiUB 43/2000 rd om budgetpropositionen ansåg utskottet det viktigt att regeringen följer upp att anslaget för finansieringsunderstöd enligt provning räcker till 2001 och i förekommande fall lägger fram propositioner för riksdagen med förslag till extra anslag för understöden.

I tilläggsbudgetpropositionen föreslår regeringen ett tillägg på 20 miljoner mark för finansieringsunderstöd till kommunerna enligt provning. Enligt förklaringen till motiveringen till momentet behövs det extra anslag på grund av den fortsatta och förstärkta särutvecklingen av kommunernas ekonomi. För att trygga kommunernas basservice ökas momentet med 10 000 000 mark. Utskottet anser att regeringen fortfarande noga skall följa utvecklingen och vid behov föreslå tilläggsanslag i en andra tilläggs-

budget för att den kommunala basservicen skall kunna tryggas.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett tillägg av 30 000 000 mk.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Försvarsmakten

16. *Anskaffning av försvarsmateriel* (reservationsanslag 3 år)

I regeringens tilläggsbudgetproposition ingår inte det anslag försvarsförvaltningen föreslagit för upphandling hos den inhemska försvarsmaterielindustrin. Detta försätter vapen- och ammunitionsindustrin i en synnerligen prekär situation. Inom denna industri har nämligen samarbetsförhandlingar om permitteringar och uppsägningar redan inletts. Förhandlingarna gäller enligt erhållen utredning sammantaget cirka 400 personer vid Nammo Lapua Oy, Nexplo Vihtavuo Oy och Patria Vamm Oy.

Faktorer som talar för upprätthållande av en inhemsk tung ammunitionsindustri är att den lagrade ammunitionen föråldras, det behövs ammunition för utbildning i fredstid och åtgången under långvariga kriser kompenseras. Utgående från de existerande hotbilderna har Finlands försvarsförvaltning ansett det angeläget att tillgången på i synnerhet krut och tung ammunition skall vara garanterad under kristid. Det handlar då om stora mängder konsumtionsvaror, som inte kan läggas på säkerhetslager i tillräckliga kvantiteter — och därmed också om försörjningsberedskap. Det finns inte heller något säkerhetspolitiskt skäl att lägga ner krut- och ammunitionsindustrin.

Om den finska ammunitionsproduktionen avvecklas går det inte att återuppta den igen. I det fall att krutindustrin avvecklas drabbas också

ammunitionsindustrin av problem i och med bortfallet av synenergieffekter.

Utskottet understryker att den inhemska krut- och ammunitionsindustrin bedriver en verksamhet med lång spännvidd, som bygger på mångårig forskning och utveckling. Om Finland inte har att komma med egna forsknings- och utvecklingsinsatser, finns det risk för att vi får ikläda oss rollen som köpare av annanstans utvecklade system och därmed bli beroende av utländska materielleverantörer. Det långsiktiga perspektivet kräver en jämn, årlig orderstock för såväl krut som tung ammunition. Detta kan inte garanteras genom anslag i tilläggsbudgetar för försvarsmaktens anskaffningar, eftersom dessa år efter år ger upphov till en ständig osäkerhet inom industrin.

För att hjälpa upp situationen har de nordiska branschföretagen i samråd med försvarsförvaltningen inlett en omstrukturering med ambitionen att få till stånd en konkurrenskraftigare produktion. Detta ger den inhemska försvarsmaterielindustrin bättre förutsättningar att delta i den internationella arbetsfördelningen. Enligt erhållen utredning är det tänkt att Finland i den nya strukturen uttryckligen skall bli ett kunskapscentrum för krutproduktion och produktion av tung ammunition. Också förhandlingarna kring omstruktureringen kräver garantier för att den inhemska produktionen fortsätter i år och nästa år. Utskottet föreslår ett uttalande om detta.

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen med det snaraste föreslår de extra anslag som behövs för att produktionen inom den inhemska krut- och ammunitionsindustrin skall kunna fortsätta och utvecklas på sikt.

21. *Försvarsmaktens omkostnader* (reservationsanslag 2 år)

Enligt utredning till utskottet upptar tilläggsbudgetpropositionen inget anslag för de tilläggs-kostnader bränsleprisstegringen åsamkar Flygvapnet och Marinen. Om extra pengar inte finns att tillgå betyder det stora svårigheter i synnerhet för Flygvapnet. De tillgängliga anslagen

räcker för flygningar fram till augusti. Därefter har Flygvapnet inte pengar att köpa vare sig bränsle eller service av utomstående. Sistnämnda faktum får negativa konsekvenser också för den serviceverksamhet Patria Finavitec bedriver i Halli i Jämsä. Om Flygvapnet tvingas sluta flyga med Hornet- och Hawkplanen, blir de negativa effekterna för flygverksamheten långvariga. Samtidigt blir det osäkert om piloterna väljer att stanna kvar inom Flygvapnet, en fråga som utskottet lyft fram i många sammanhang. De extra pengar som behövs på grund av bränsleprisstegringen bör enligt utskottet definitivt skaffas fram för att trygga flygverksamheten också i höst.

Huvudtitel 28 FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGS- OMRÅDE

82. Ersättningar till fonder och finansiella institut

89. *Finansiering av Finlands Exportkredit Ab:s verksamhet*

Utskottet påpekar att avsikten är att föra över exportkrediter från Sampo Abp till Finlands Exportkredit. Enligt vad utskottet har erfarit har inga exportkrediter flyttats över. Utskottet anser att det brådskar med åtgärder för överföringarna för att de utdragna förhandlingarna inte skall skada exportföretagen eller staten.

99. Övriga utgifter inom finansministeriets förvaltningsområde

I fjol gav riksdagen statsrådet fullmakt att sälja en del av statens aktier i Sampo Abp, men förutsatte att staten har kvar ett aktieinnehav på minst 20 procent. Nu begär regeringen bemyndigande för omstruktureringar av ägandet som leder till att staten avsäger sig allt ägande i Sampo Abp.

Enligt vad utskottet har erfarit var statens aktieutdelning inklusive kompletteringsskatt unge-

fär 3 miljarder mark före samgången mellan Leonia och Sampo och ungefär 2,1 miljarder mark för 2000. Värdet av statens ägande uppgår för närvarande till cirka 13 miljarder mark.

Staten har inget särskilt vägande skäl att stå kvar som aktieägare i Sampo Abp även om ägandet spelar en viss roll för värdet och avkastningen av placeringen. Utskottet understryker att de fullmakter som avses här inte betyder att staten är tvungen att helt och hållet avstå från sitt ägande. Ett visst spelrum behövs för framtida strategiska struktureringar i ägandet, anser utskottet.

Huvudtitel 29 UNDERVISNINGSMINISTERIETS FÖR- VALTNINGSOMRÅDE

05. Kyrkliga ärenden

21. *Ortodoxa kyrkostyrelsens omkostnader* (reservationsanslag 2 år)

Utskottet har ofta i samband med behandlingen av budgeten haft anledning att befatta sig med ortodoxa kyrkosamfundets tjänstearrangemang. Förslagen till arrangemang i denna proposition är på sin plats. Utskottet understryker att ortodoxa kyrkan är den andra av våra statskyrkor och det bör ses till att den har en fungerande förvaltning.

10. Undervisning och forskning vid universitet

21. *Universitetens omkostnader* (reservationsanslag 3 år)

Social- och hälsovårdministeriets utredningar visar att det för tillfället råder ett läkarunderskott på inemot 1 000 läkare i vårt hälsovårdssystem. Utifrån beslut som togs 1993 skars läkarutbildningen ned, vilket bidragit till att antalet läkare som utexamineras 1999—2003 inte räcker till för att kompensera den förestående avgången genom pensionering eller för att hjäl-

pa upp läkarbristen just nu. För att rätta till situationen har det föreslagits att nybörjarplatserna inom den grundläggande utbildningen för läkare skall höjas från 480 till 550 räknat från början av höstterminen 2001. Vid förhandlingar mellan undervisningsministeriet och universiteten har universiteten konstaterat att fler nybörjarplatser kan inrättas bara med hjälp av extra finansiering. Fakulteternas förslag till årlig tilläggsfinansiering är 70 000 mark per extra nybörjarplats. Men undervisningsministeriet har inte det anslag till förfogande 2001 som behövs för tillskottet.

Det är nödvändigt att öka läkarutbildningen redan från början av höstterminen 2001, anser utskottet. Därför antecknas ett tillägg om 2 950 000 mark under momentet för ett ökat antal nybörjarplatser inom läkarutbildningen från och med början av höstterminen 2001.

Momentet får följande ändrade lydelse:

Under momentet beviljas ett tillägg av 129 536 000 mk.

88. Aktieförvärv (reservationsanslag 3 år)

Regeringen föreslår 5 miljoner mark under momentet för aktieförvärv i Joensuun Tiedepuisto Oy för statens räkning. Bolaget är ett teknolog centrum som tillhandahåller utvecklingstjänster, tekniska tjänster och lokaltjänster för affärsverksamhet. Målet är att inrätta nya arbetsplatser som kräver specialkompetens och framgångsrika företag inom vetenskapsparken och Norra Karelen. Utskottet framhåller att anslaget utgör viktiga regionutvecklingspengar och att en utbyggnad av Joensuun Tiedepuisto är en viktig fråga för den framtida utvecklingen i Norra Karelen.

69. Yrkesinriktad tilläggsutbildning och fritt bildningsarbete

32. Statsunderstöd för ordnande av yrkesinriktad vuxenutbildning

När riksdagen godkände budgeten för 2001 förutsatte den att regeringen ger akt på om anslagen för frivillig yrkesinriktad påbyggnadsutbild-

ning 2001 räcker till och att den vid behov i en tilläggsbudgetsproposition föreslår ökade anslag så att på byggnadsutbildning kan ordnas på behörigt sätt beroende på utbildningsbehovet. I anknytning till den inkomstpolitiska uppgörelsen för 2001—2002 föreslår regeringen 80 miljoner mark i statsunderstöd för yrkesinriktad vuxenutbildning. Detta anslag hjälper till att täppa det stora hål som under de senaste åren uppstått i vuxenutbildningsanslagen. Men utskottet understryker fortfarande att behovet av yrkesinriktad påbyggnadsutbildning hos oss har ökat under de senaste åren och kommer att vara fortsatt stort i framtiden. Den kan också tillgodose unga vuxnas utbildningsbehov i och med att arbetsmarknaden allt oftare kräver en examen som garanti för kvaliteten på yrkeskunskaperna. Påbyggnadsutbildningen ger också äldre vuxna en chans att få arbete. Den yrkesinriktade påbyggnadsutbildningen uppfyller framtidens krav på förvärvsaktivitet, där karriären bygger på flexibilitet och fortsatt utveckling och därför utgör utbildning en väsentlig del av arbetslivsutvecklingen.

Utskottet anser att den yrkesinriktade påbyggnadsutbildningen redan i år bör utvidgas mer än vad regeringen har föreslagit. Därför ökas momentet med 20 000 000 mark.

I propositionens motivering framhålls att understödsanslaget skall beviljas dem som ordnar utbildning och har specialiserat sig på yrkesinriktad vuxenutbildning på grunder som närmare bestäms genom förordning. Huvudmän av detta slag är givetvis yrkesinriktade vuxenutbildningscentra och riksomfattande specialläroanstalter. Utskottet menar dock att det finns gott om vuxenutbildningskompetens i en del av yrkesläroanstalterna och att den utbildning de kan erbjuda kompletterar ovannämnda läroanstalters utbildningsutbud. Det är således nödvändigt att också yrkesläroanstalter av detta slag kan få understöd enligt detta moment, anser utskottet.

Utskottet konstaterar att yrkesinriktad påbyggnadsutbildning är den enda formen av grundutbildning för bussföraryrket. Anslagsnedsänkningarna betyder därmed speciellt stora svårigheter för förarutbildningen. Enligt utskottets

mening är det viktigt att prioritera förarutbildningen vid utdelningen av extra utbildningsanslag.

Momentet får följande ändrade lydelse:

Under momentet beviljas 100 000 000 mk.
(Stycke 2 som i RP)

88. Aktieförvärv (reservationsanslag 3 år)

Enligt statsrådets principbeslut den 26 maj 2000 inrättas en särskild yrkesläroanstalt för utbildning av yrkespiloter i Björneborg. Avsikten med läroanstalten är att garantera att yrkespiloter utbildas i jämn takt för den växande flygtrafikens och alla flygtrafikoperatörers behov och dessutom för att säkerställa försvarsmaktens och gränsbevakningsväsendets handlingskapacitet och för att främja flygtrafiksäkerheten.

Enligt utskottets mening är det nödvändigt att staten som finansär av den grundläggande utbildningen för yrkespiloter ser till att de företag som står för utbildningen har lika goda verksamhetsbetingelser och förmåner. Dessutom understryker utskottet att befintliga utbildningsresurser och befintlig specialkompetens bör nyttiggöras på ett effektivt sätt.

Utskottet anser att det också bör utredas hur de problem skall åtgärdas som olika behandling vid momsbeskattningen medför för olika huvudmän för den grundläggande utbildningen för yrkespiloter.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

12. Inkomststöd för jordbruket och trädgårdsodlingen

45. Miljöstöd för jordbruket (reservationsanslag 2 år)

Utskottet föreslår ett tillägg på 40 miljoner mark under momentet, varav 36 miljoner mark skall

användas för specialstödsavtal som ingicks 1995 och förnyas 2001.

På senare tid har möjligheterna att ingå miljöstödsavtal varit mycket begränsade på grund av de knappa resurserna. Nya åkerarealer har överhuvudtaget inte kunnat införslivas i miljöprogrammet eller i specialstödsavtalen. Särskilt hårt drabbade har unga nyetablerade jordbrukare varit när de har köpt sina åkrar av jordbrukare som inte är bundna av miljöstödet för 2000. Detta har resulterat i att en stor del av åkrarna på gården är utan miljöstöd, men villkoren för miljöstöd måste ändå uppfyllas i fråga om hela åkerarealen. Det går inte heller att ingå specialstödsavtal (t.ex. ekologisk odling) för åkerarealen eftersom ett specialavtal kräver att jordbrukaren deltar i ett miljöprogram i enlighet med EU-bestämmelserna.

Enligt vad utskottet erfarit har jord- och skogsbruksministeriet föreslagit att 35 miljoner mark tas in i tilläggsbudgeten för helt nya specialstödsavtal. Anslaget kunde användas till begränsad ansökning om ekologisk odling, anläggning och skötsel av skyddszoner, vård av naturliga slätter- och betesmarker, främjande av naturens mångfald, effektivare gödsling och odling av ursprungssorter och uppfödning av lantraser.

Utskottet understryker särskilt att specialstödsavtalen om ekologisk odling spelar en viktig roll. I sitt betänkande FiUB 5/2001 rd om statsrevisorernas berättelse noterade utskottet att övergången till ekologisk odling enligt de senaste uppgifterna har minskat. Vidare ansåg utskottet att förutsättningarna för ekologisk odling bör förbättras till exempel genom en utbyggd kontraktsodling och att finansieringen av stöd villkoren måste vara utformad så att fler uppmuntras att satsa på ekologisk odling. I överensstämmelse med strategin för utveckling av ekologisk odling är det viktigt att stödja uppkomsten av nya avtal om ekologisk odling. Tilläggsanslag behövs också med tanke på möjligheterna att utnyttja medfinansiering från EU. Delfinansieringen från EU uppgår i medeltal till 56 procent av miljöstödet. Momentet ökas med 35 000 000 mark. I motsvarighet till ökningen redovisas

18 000 000 mark i EU-medfinansiering under moment 12.30.01.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett tillägg av 75 000 000 mk.

31. Främjande och övervakning av skogsbruket

44. *Stöd för trygghet av virkesproduktionens uthållighet* (reservationsanslag 3 år)

Regeringen föreslår att beviljningsfullmakten för genomförande av det nationella skogsprogrammet 2010 höjs med 25 miljoner mark. Detta är motiverat redan av den anledningen att stödanslagen för 2001 måste bli utnyttjade fullt ut. Utan en större beviljningsfullmakt finns det risk för att målet för skötsel av ungskog inte uppnås även om stöd finns att tillgå. En ökning av beviljningsfullmakten medverkar också till att bibehålla nivån på arbetsinsatserna de kommande åren, eftersom merparten av de projekt för skogsodling, istandsättningsdikning och byggande av skogsväg som fått finansieringsbeslut i år genomförs först 2002—2003.

Utskottet konstaterar att statistiken för 2000 visar att medlen för skogsförbättring utnyttjas i varierande grad inom olika skogscentraler. I till exempel Tavastland—Nyland utnyttjades ungefär 70 procent och i Norra Karelen och Norra Österbotten mindre än 75 procent. En orsak till den låga utnyttjandegraden kan vara att de finansiella villkoren har stramats åt i och med lagen om finansiering av hållbart skogsbruk. Utskottet finner det viktigt att de budgeterade anslagen för skogsförbättring utnyttjas och att större avseende fästs vid övervakningen av skogslagarna.

51. Nyttjande och vård av vattentillgångarna

I sitt betänkande om budgeten för 2001 FiUB 43/2000 rd fäste finansutskottet uppmärksamheten vid nödvändigheten av att inleda nya projekt gällande vattendrag, vattenförsörjning och avloppshantering under de närmaste åren. Orsaken

till att möjligheterna att inleda nya projekt försämrats på kort sikt är att de ofullbordade projekten ännu kräver omfattande finansiering. Det är viktigt att speciellt de arbeten som pågått under en lång tid, redan under flera årtionden, slutförs så snabbt som möjligt, menar utskottet.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

24. Vägförvaltning

21. *Basväghållningen* (reservationsanslag 2 år)

Utskottet hänvisar till sina tidigare ställningstaganden och konstaterar att anslagen för basväghållningen redan länge varit alltför snålt tilltagna. Dessutom har index för markbyggnadskostnader stigit och dragit med sig kalkylmässiga tilläggskostnader på cirka 400 miljoner mark, vilket ytterligare kringskurit möjligheterna att hålla vägnätet i skick. De dåliga vägarna inte bara torpederar målen för trafiksäkerheten utan strider också mot regeringsprogrammet. Utskottet föreslår att momentet ökas med 10 000 000 mark. Samtidigt konstaterar utskottet att det finns anledning att höja anslaget för basväghållningen i nästa års budget.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett tillägg av 31 000 000 mk.

79. *Efterfinansierings- och totalfinansieringsprojekt gällande vägnätet* (reservationsanslag 3 år)

I den första tilläggsbudgeten för 2000 anslags för efterfinansierings- och totalfinansieringsprojekt gällande vägnätet 500 miljoner mark för att fyra utvecklingsprojekt skulle kunna inledas. På grundval av en anbudstävling föreslås nu en höjning av fullmakten att ingå avtalen om projektet Liminga—Uleåborg. Enligt erhållen utredning blir också kostnaderna för projektet Forsby—

Kouvola cirka 90 miljoner mark större än beräknat. Utskottet påpekar att kostnadskalkylernas hållbarhet bör ägnas större uppmärksamhet i framtiden.

Tilläggsfinansiering behövs också för projekten Rv 1 Pesar—Muurla, Rv 3 Kulju—Tammerfors och Rv 21 Kemi—Torneå. För att de pågående utvecklingsprojekten skall kunna slutföras behövs det sammantaget cirka 200 miljoner mark till. Utöver de redan pågående projekten finns det en mängd andra projekt som det i ekonomiskt och trafikmässigt hänseende vore anledning att genomföra. Utskottet vill här understryka den roll projekt i anknytning till trafikinfrastrukturen spelar för den totalekonomiska utvecklingen. Ett flertal projekt är viktiga bland annat för näringslivet och har i många fall vittgående sekvenser på det regionala planet. Goda trafikförbindelser är också en viktig förutsättning för den regionala utvecklingen. Följaktligen är det skäl att höja anslagen för utveckling av vägnätet i nästa års budget.

40. Banförvaltningscentralen

21. *Basbanhållningen* (reservationsanslag 2 år)

Utskottet hänvisar till sina tidigare ställningstaganden och vill än en gång framhålla hur viktigt det är att bannätet underhålls bland annat med hänsyn till industrins transporter och effekterna på miljön. Med tanke på spårtrafikens konkurrenskraft är det viktigt att andelen bansträckor med vikt- och fartbegränsningar minskas. Också takten för avskaffande av farliga plankorsningar bör snabbas upp. Utskottet föreslår att momentet ökas med 10 000 000 mark för snabbare avskaffande av farliga plankorsningar.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett tillägg av 127 286 000 mk.

99. Övriga utgifter inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde

77. *Planeringen av trafiklederna till hamnen i Nordsjö* (reservationsanslag 3 år)

Utskottet har tidigare dryftat frågan om byggande av en hamn i Nordsjö och särskilt kostnaderna för väg- och trafikförbindelser. Det nu föreslagna anslaget skall användas bland annat för att följa upp miljökonsekvenserna. Med hänsyn till totalkostnaderna för projektet tillåter den normala finansieringsramen inte att vägar och spår dras. Effekterna av hamnen sträcker sig över ett vitt område men störst blir det för Helsingfors stad. I och med hamnen frigörs tomtmark, vilket påverkar samhällsstrukturen och tillgången på tomtmark för bostadsproduktion. Utskottet lyfter därför fram Helsingfors stads roll som delfinansiär av väg- och järnvägsinvesteringar i anknytning till projektet.

Huvudtitel 32

HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Företagsamhetspolitik

45. *Stödjande av företagens investerings- och utvecklingsprojekt* (förslagsanslag)

Regeringen föreslår att bevilningsfullmakten under momentet ökas med 15 miljoner mark. Tillägget beror huvudsakligen på att företag i östra och norra Finland behöver extra stöd för sina projekt.

I den ordinarie budgeten för 2001 har en bevilningsfullmakt på 85 miljoner mark godkänts för stödjande av företagens investerings- och utvecklingsprojekt. Även efter det i tilläggsbudgetpropositionen föreslagna tillägget kan bevilningsfullmakten anses knapp i relation till alla genomförbara projekt i östra och norra Finland. De regionala programmen som lagts upp i landskapen är starkt förankrade i småföretagsamheten. En tillräcklig nationell finansiering måste

säkerställas för programmen. På denna punkt spelar stödfinansieringen till företagens investerings- och utvecklingsprojekt en central roll. En tryggad nationell finansiering gynnar framför allt kompetensen och nätverksbildningen. För att EU:s strukturfonder skall kunna nyttiggöras fullt ut måste en degressiv satsning på detta göras redan i budgetarna för 2002 och 2003. Finansiering bör i högre grad än förr inriktas också på så kallade vita områden.

Utskottet föreslår att bevillningsfullmakten ökas med 15 000 000 mark jämfört med regeringens proposition.

Momentet får följande ändrade lydelse:

Motiveringen under momentet ändras så att sammanlagt 115 000 000 mk får beviljas år 2001 i investeringsstöd, utvecklingsstöd för små och medelstora företag, stöd för förbättrande av företags verksamhetsmiljö enligt lagen om stödjan- de av företagsverksamhet (1068/2000) samt i investerings- och utvecklingsstöd för förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter.

60. Energipolitik

40. Energistöd (förslagsanslag)

Energistödet är avsett att användas för utveckling av energiekonomin i syfte att minimera de skadliga konsekvenserna av energiproduktionen och energiförbrukningen för miljön och att främja en trygg och brett upplagd energiförsörjning. Stöd beviljas i första hand för projekt för att genomföra tids- och målbundna energipolitiska program. Enligt utredning till utskottet emotes en fortsatt ökning under de närmaste åren i antalet projekt som har att göra dels med förnybara energikällor dels med sparande och effektivitet. Det finns också en allt bättre beredskap att införa ny teknologi, men utan stöd går marknadstillträdet långsamt.

Bevillningsfullmakten för energistöd i den ordinarie budgeten för 2001 minskade med 20 miljoner mark från 2000. I sin tilläggsbudgetproposition föreslår regeringen att bevillningsfullmakten höjs med 10 miljoner mark. Enligt förklaringen till motiveringen i momentet beror höj-

ningen på den snävt tilltagna fullmakten att ingå förbindelser i budgeten för 2001 jämfört med vad uppnående av målen för den nationella klimatstrategin förutsätter.

Utskottet föreslår att bevillningsfullmakten ökas med 10 000 000 mark jämfört med regeringens proposition.

Utskottet konstaterar att energisparprogrammet 2000 och handlingsprogrammet för förnybara energikällor 1999 genomförs som ett led i klimatstrategin. Detta förutsätter ett avsevärt tillskott i den offentliga finansieringen av energistöden. I sitt utlåtande om redogörelsen om en nationell klimatstrategi FiUU 8/2001 rd ansåg utskottet att forskningen och utvecklingen av förnybara energikällor och deras konkurrenskraft måste tryggas oberoende av vilket grundläggande alternativ som följs för energiproduktionen. Detta betyder att användningen av ved och torv samt vatten- och vindkraft måste utvecklas i stor och bred skala. Utskottet noterade vidare att detta förutsätter att samhället ökar sitt stöd och riktar in det framför allt på utveckling av den behövliga tekniken, som spelar en stor roll för vår exportindustri.

En extra satsning på så kallade demonstrationsprojekt skulle också i betydande grad hjälpa Finland att uppfylla sina internationella förpliktelser visavi utsläpp av växthusgaser, som bidrar till en klimatförändring. I handels- och industriministeriets handlingsplan för förnybara energikällor 1999 konstateras att det finns ett behov av att utveckla ett nytt finansiellt instrument för att demonstrera ett stort nytt teknologiprojekt på 100—200 miljoner mark/gång omkring vart tredje år. Ett nytt demonstrationsstöd gör det möjligt att omsätta kommersiellt till exempel olika koncept för en ny generation av kraftverk, som det inte går att ta fram praktiska tillämpningar på utan en sådan satsning på grund av den inbyggda risk som investeringarnas storlek och andra teknisk-ekonomiska faktorer utgör. Demonstrationsstödet kunde användas för ett eller högst två stora demonstrationsprojekt för ny teknologi. Det är inte motiverat att använda det nuvarande energistödet för sådana projekt, för det betyder att många viktiga aktivite-

ter, som kan genomföras med mindre finansiering, i så fall avbryts. Enligt utskottets mening är det viktigt att anslaget för energistöd höjs redan i budgeten för 2002 så att ovan redovisade demonstrationsprojekt kan dras igång.

Momentet får följande lydelse:

Motiveringen till momentet ändras så att maxibeloppet för de understöd som beviljas 2001 får uppgå till högst 116 000 000 mk.

70. Ägarpolitik

89. *Investeringar i statens kapitalinvesteringsbolag* (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett tillägg om 250 miljoner mark för betalning av aktiekapitalet i Finlands Industriinvestering Ab och för annan finansiering i form av eget kapital i bolaget.

I regeringsprogrammet framhålls att intäkterna av realisering av statens egendom i första hand skall användas till amortering av statsskulden, tryggnad av den uppnådda utgiftsnivån inom forskning och utveckling och förbättring av Finlands Industriinvestering Ab:s verksamhetsbetingelser. I anknytning till regeringsprogrammet har det överenskommit om ett kapitaltillskott på sammanlagt en miljard mark till Industriinvestering under den sittande regeringens mandattid. I tilläggsbudgetarna för 1999 och 2000 beviljades sammanlagt 500 miljoner mark under momentet, vilket betyder att ytterligare 250 miljoner mark av kapitaltillskottet fortfarande fattas efter tilläggsbudgeten för 2001.

Utskottet konstaterar att Industriinvesteringsroll håller på att förvandlas från att öka marknadens volym till att reparera bristerna på marknaden. Bolagets investeringar riktas allt mer selektivt till fonder som placerar i groddföretag eller företag i startup-fasen och regionala fonder samt större riskfyllda företags projekt. Utskottet noterar det som en positiv sak att omkring 40 procent av Industriinvesterings investeringar riktar sig utanför huvudstadsregionen. Genom sina investeringar i form av eget kapital kompletterar

Industriinvestering statens övriga specialfinansier.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

18. Sjukförsäkring

60. *Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen* (förslagsanslag)

Enligt vad utskottet har erfarit har Folkpensionsanstalten minskat stödet till psykoterapi för vuxna genom anvisningar som trädde i kraft den 1 juni 2001. Dessutom används anslaget för psykiatrisk rehabilitering för barn och unga från och med den 1 juni 2001 också till stöd för terapi för personer i åldern 20—25 år. Ändringarna beror på att en större del än förväntat av anslaget för psykoterapi för vuxna användes i början av året. För att psykoterapi för vuxna skall kunna stödjas i samma omfattning som tidigare också mot slutet av året behövs det ett tilläggsanslag på 10 miljoner mark.

På senare år har det funnits ett ökande behov av mentalvård också bland den vuxna befolkningen. De aktuella neddragningarna i terapierna gäller av allt att döma en relativt liten grupp, men behovet av terapi är uppenbart och kortare behandlingstider kan äventyra behandlingsresultatet. När anslagen för psykiatrisk rehabilitering för barn och unga också går till personer över 20 år minskar stödet till terapi för personer under 20 år i motsvarande grad. Utskottet föreslår att momentet ökas med 10 000 000 mark. Den framtida dimensioneringen av anslaget måste ta hänsyn till det ökande behovet av behandling.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett tillägg av 21 000 000 mk.

32. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

30. Statsandel till kommunerna för social- och hälsovårdens driftskostnader (förslagsanslag)

Utskottet hänvisar till betänkandet om budgeten för i år och påpekar fortfarande att förebyggande insatser spelar en viktig roll. Framför allt kräver de mentala problemen och drogproblemen bland barn och unga effektiva åtgärder på ett så tidigt stadium som möjligt. För närvarande upptäcks t.ex. psykiska problem hos barn och unga allt för sent. Dessutom tar det alltför lång tid innan de kommer under vård. De förebyggande åtgärderna bör effektiviseras överallt inom social- och hälsovårdssektorn. Rådgivningsbyråerna bör få större resurser och bättre psykosocial kompetens samtidigt som det är viktigt att daghemsgrupperna är lagom stora. Också skolhälsovården måste stärkas. Dessutom är det viktigt att säkerställa att alla skolor har tillräckligt många skolhälsovårdare.

Drogsituationen och de många tillhörande problemen har förvärrats ytterligare. Utskottet hänvisar till sitt betänkande om budgeten för i år och understryker på nytt att det måste avsättas adekvata resurser för narkotikapolitiken i de kommande budgeterna. Det behövs till exempel snabba och effektiva insatser för att det skall inrättas fler vårdplatser.

Den offentliga kommunala hälsovården är stommen i vårt hälsovårdssystem. Därför är det nödvändigt att se till att kommunerna har realistiska förutsättningar att klara av sitt serviceuppdrag. Också den specialiserade sjukvården måste effektiviseras för till exempel köerna till behandling och operationer är långa inom vissa specialiteter och det kan finnas betydande regionala skillnader i servicekvaliteten och tillgången till tjänster. Enligt utskottets mening är det nödvändigt att statsandelen för driftskostnader inom social- och hälsovården höjs från och med 2002. Också i övrigt är det viktigt att satsa på att utveckla och säkerställa resurserna för social- och hälsovården när de kommande finansieringsramarna för förvaltningsområdet slås fast.

Huvudtitel 34 ARBETSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

06. Arbetskraftspolitiken

I sina budgetbetänkanden har utskottet påpekat att de regionala skillnaderna i sysselsättningsanslagen måste beaktas. År 2000 förblev en relativt stor del av sysselsättningsanslagen oanvända trots att det inom vissa områden hade kunnat användas större anslag än det hade beviljats. I budgetbetänkandet förutsatte utskottet att det före slutet av maj utreds om anslagen för 2001 räcker till och att anslagsbehovet då bedöms på nytt.

Under vårens lopp har arbetsministeriet utrett vilket behov av anslag arbetskrafts- och näringscentralernas arbetskraftsavdelningar har. Efter förhandlingar föreslås inga tillägg i sysselsättningsanslagen men ministeriet föreslår att anslagen överförs mellan olika moment. Avsikten med detta är att anslagen skall kunna användas effektivt och inga anslag blir oanvända som i fjol. Enligt vad utskottet har erfärut är en klart större andel av anslagen för närvarande bundna än vid samma tidpunkt som ifjol. Undersökningar visar och de aktuella ändringarna resulterar i att alla anslag kommer att användas.

Sysselsättningsanslag finns under flera moment beroende på ändamålet. Anslag kan vid behov flyttas över mellan momenten, såsom det nu har föreslagits, men i praktiken är det ett tungrott förfarande. Det tillåter inte heller att de behov av medel som uppkommer kan åtgärdas snabbt. Utskottet anser att budgettekniken inte får försvåra möjligheterna att använda sysselsättningsanslag, utan anslagen måste kunna användas så effektivt och flexibelt som möjligt. Om sysselsättningsanslagen fanns under ett enda moment kunde arbetsministeriet åtgärda praktiska situationer betydligt snabbare än nu.

02. Lönebaserat sysselsättningsstöd till statsförvaltningen (förslagsanslag)

Bestämmelserna i 19 § sysselsättningslagen förpliktar staten, kommunerna och företagen att sörja för en regionalt balanserad sysselsättning så att arbetslösheten inte i någon pendlingsregion väsentligt överstiger den genomsnittliga nivån i landet. Enligt vad utskottet har erfarit fanns det 1996 i Lapplands län fyra kommuner där arbetslöshetstalet var 1,6 gånger högre än genomsnittet i landet. Men nu finns det femton sådana kommuner i Lappland. De senaste åren har sysselsättningsanslagen minskat och är för små inom vissa områden för att uppfylla kraven på åtgärder enligt 19 § sysselsättningslagen. För att avhjälpa de värsta regionala problemen föreslår utskottet att momentet ökas med 10 000 000 mark. Användningen av anslagen för i år måste aktivt följas upp och problem i anknytning till användningen avhjälpas i tid. När budgeten för nästa år läggs upp är det viktigt att de regionala problemen ägnas större uppmärksamhet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett tillägg av 39 800 000 mk.

30. Lönebaserat sysselsättningsstöd till kommuner och samkommuner (förslagsanslag)

Utskottet hänvisar till det som sägs ovan under moment 34.06.02 och föreslår att det lönebaserade sysselsättningsstödet till kommuner och samkommuner ökas med 10 000 000 mark. Regeringen föreslår att momentet minskas med 18 400 000 mark. Utskottet föreslår att minskningen skall vara 8 400 000 mark.

Momentet får följande lydelse:

Från anslaget under momentet avdras 8 400 000 mk.

Huvudtitel 35

**MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGS-
OMRÅDE**

10. Miljövård

77. Miljövårdsarbeten (reservationsanslag 3 år)

Det är enligt utskottet bra att vatten- och avloppsprojektet i Saariselkäområdet genomförs. Med projektet säkerställs det att området bevaras i naturenligt tillstånd. Projektet inverkar också på turistnäringen och sysselsättningen.

Med tanke på behoven är anslagen på hela momentet alldeles för knapphändiga. Klart mera medel behövs inte minst för restaurering av förorenade områden. Arbetena är ofta av den arten att det inte går att påbörja dem med små anslag, för arbetet måste utföras snabbt och finansieringen vara klar innan arbetet påbörjas. Miljövårdsarbetena har dessutom en sysselsättande effekt. Utskottet anser att det är nödvändigt att anslagen för miljövårdsarbeten ökas betydligt i budgeten för 2002.

30. Främjande av boendet

60. Överföring till statens bostadsfond

Enligt tilläggsbudgetpropositionen får lån som beviljats för byggande av nya bostäder enligt lagen om räntestöd för lån för bostadsaktiebolagshus godkännas som räntestödslån. Enligt propositionen är syftet att bevilja räntestöd endast inom kommuner som undertecknat statens, huvudstadsregionens och kranskommunernas samarbetsdokument. Uppskattningsvis skall det 2001 finnas beredskap att bevilja lån för 2 000 bostäder, av vilka 1 000 beviljas lån av lånefullmakten för 2002. I regeringens proposition konstateras att en förutsättning för lån för bostadsaktiebolagshus är att långivningen främjar uppkomsten av sådana bostadsområden inom vilka det för att förhindra segregation byggs mångsidigt, såväl genom bostadsproduktion för vilken

beviljats lån på sociala grunder som genom annan bostadsproduktion.

Förslaget stämmer överens med utskottets ställningstagande i betänkandet om budgeten för 2001. Utskottet understryker vikten av att särskild uppmärksamhet fästs vid att bostadsområden byggs mångsidigt för att förhindra segregation. Utskottet konstaterar att det också är viktigt att den nya låneformen verkligen leder till en ökad bostadsproduktion och att den inte samtidigt minskar produktionen av hyresbostäder eller bostäder med räntestöd i övrigt. Det är också viktigt att hålla ett öga på priset på bostadsproduktionen och vid behov vidta åtgärder för att dämpa en höjning av prisnivån.

I sitt budgetbetänkande framhöll utskottet också att nyttan av stödet inte får tillfalla bara den första köparen. I detta sammanhang har denna punkt dock inte ändrats. Det är bra, menar utskottet, att den nya stödformen med det snarast tas i bruk men understryker att det bör vägas in i den fortsatta beredningen att nyttan av stödet också tillfaller andra än den första köparen.

Huvudtitel 37

MINSKNING AV STATSSKULDEN

01. Nettoamorteringar på statsskulden och skuldhantering

94. *Nettoamorteringar och skuldhantering* (förslagsanslag)

Utskottet föreslår en minskning med 99 950 000 mark. Minskningen beror på de föreslagna ändringarna under utgiftsmomenten.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett tillägg av 8 375 050 000 mk under punkten Det nominella värdet av nettoamorteringar (netto) i dispositionsplanen.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 12

INKOMSTER AV BLANDAD NATUR

30. Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde

01. *Inkomster från garantisektionen vid EU:s utvecklings- och garantifond för jordbruket*

I propositionen uppskattas ett tillägg på 37 400 000 mark inflyta under momentet. Av beloppet består 23 400 000 mark av EU:s andel av tilläggsanslaget för miljöstöd som intäktsförs under moment 30.12.45. Utskottet har ökat momentet för miljöstöd med 35 000 000 mark, vilket gör att också inkomstföringen av EU-delfinansieringen ökar i motsvarande grad. Momentet ökas med 18 000 000 mark.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beräknas inflyta ett tillägg av 55 400 000 mk.

SAMMANDRAG

Regeringen föreslår att inkomsterna ökas med sammanlagt 11 401 587 000 mark, att utgifterna utan nettoamorteringar ökas med 2 924 851 000 mark och att nettoamorteringarna ökas med 8 475 000 000 mark. Efter de föreslagna ändringarna är de budgeterade inkomsterna och utgifterna i år med beaktande av den ordinarie budgeten följande:

- inkomsterna 223 717 397 000 mark
- utgifterna 223 714 041 000 mark.

Ändrad genom denna tilläggsbudget uppvisar budgettabellen således ett överskott på 3 356 000 mark. Dessutom har utskottet gjort ändringar som ökar inkomsterna med 18 000 000 mark och utgifterna med 117 950 000 mark.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med hänvisning till det ovan relaterade och på övriga punkter omfattande propositionens motivering föreslår finansutskottet vördsamt

att förslaget till tilläggsbudget för 2001 godkänns på det sätt som sägs ovan,

att ett uttalande godkänns,

att tilläggsbudgetmotionerna TBM 1—70/2001 rd förkastas,

att tilläggsbudgeten tillämpas från och med den 1 juli 2001.

Helsingfors den 15 juni 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Maria Kaisa Aula /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Olavi Ala-Nissilä /cent
Pirjo-Riitta Antvuori /saml
Matti Huutola /vänst
Timo Ihamäki /saml
Seppo Kääriäinen /cent
Reijo Laitinen /sd
Markku Laukkanen /cent
Hanna Markkula-Kivisilta /saml
Tuija Nurmi /saml
Mauri Pekkarinen /cent
Virpa Puisto /sd
Ola Rosendahl /sv
Matti Saarinen /sd
Anni Sinnemäki /gröna
Sakari Smeds /kd

Irja Tulonen /saml
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Kari Uotila /vänst
Jukka Vihriälä /cent
ers. Jukka Gustafsson /sd
Liisa Hyssälä /cent
Ulla Juurola /sd
Bjarne Kallis /kd
Kari Kantalainen /saml
Juha Karpio /saml
Mikko Kuoppa /vänst
Mika Lintilä /cent
Hannes Manninen /cent
Pirkko Peltomo /sd
Iivo Polvi /vänst
Pauli Saapunki /cent
Ulla-Maj Wideroos /sv

Sekreterare vid behandlingen i delegationerna var

utskottsrådet Alpo Rivinoja
utskottsrådet Hellevi Ikävalko

utskottsrådet Marjo Hakkila

RESERVATION 1

Allmän motivering

Det är helt motiverat att inkomster av engångskaraktär i tilläggsbudgeten används för att betala av på statsskulden. Men det spelrum de sänkta ränteutgifterna lämnar bör redan i år användas i synnerhet för engångsinvesteringar, som är nödvändiga för samhället.

I det finska samhället förekommer en mängd missförhållanden som håller på att drivas till sin spets. Det blir dyrt att åtgärda dem, men än dyrare blir det om de negligeras. Om problemen tillåts bli värre har vi framgör oss under de närmaste åren allt större samhälleliga problem och en press på att öka de offentliga utgifterna. Det handlar om en långtidsarbetslöshet av stora dimensioner, en allt snabbare regional koncentration och en försämrad kvalitet på de offentliga tjänsterna.

Merparten av överskottet i statsfinanserna kan med fördel användas för att betala av statsskulden. Men det räcker inte med amorteringen utan det behövs också en plan på många års sikt för att åtgärda de ovannämnda problem, en plan som regeringen hittills inte åstadkommit.

Investeringar behövs också för att bygga upp kompetens. Staten bör bidra med pengar för att främja en högkvalitativ och övergripande universitetsundervisning och grundforskning. De offentliga satsningarna på forskning bäddar för en tillväxt i framtiden och förbättrar utsikterna för vårt näringsliv att slå sig fram. En framgångsrik nation behöver också en fungerande basinfrastruktur. Det är ödesdigert för vårt land om vi exempelvis låter väg- och bannätet förfalla. En fungerande basinfrastruktur främjar också en mer balanserad regional utveckling.

Insatserna för att åtgärda missförhållandena handlar inte, som regeringen ser det, enbart om kostnader och utgifter utan om investeringar i framtiden och i en stabil och rättvisare utveckling. Rätt valda offentliga insatser gör det lättare för staten att handskas med skuldsättningen i framtiden, eftersom en snabb desarmering av ut-

giftsbomberna tillför statsfinanserna större spelrum.

Centern föreslår i tilläggsbudgeten framtidsinvesteringar, som förbättrar medborgarnas livskvalitet när objekten väljs med hänsyn till ett framsynt sätt att handskas med finanserna.

Med anledning av det ovan sagda föreslår vi ett uttalande i den allmänna motiveringen.

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen i budgetpropositionen för 2002 inte bara föreslår avbetalning på skulden utan också åtgärda kvaliteten på den offentliga servicen, långtidsarbetslösheten och fattigdomen och problemet med regional koncentration samt anslår adekvata resurser för forskning och universitetsundervisning.

Detaljmotivering**ANSLAG****Huvudtitel 26****INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE****97. Understöd åt kommuner****34. Finansieringsunderstöd till kommunerna enligt prövning**

I fjol var årsbidraget i nästan 200 kommuner negativt. Därtill visade bokslutet i mer än hundra kommuner förlust. Allt fler kommuner har drabbats av ekonomiskt trångmål samtidigt som en handfull kommuner stoltserar med en rekordgod ekonomi. Man måste ty sig till behovsprövade understöd för att kommunerna skall komma till

rätta med de värsta problemen inom basservicen. Behovet är större än någonsin tidigare.

I fjol delade 148 kommuner på 420 miljoner mark i behovsprövade understöd. I årets budget är anslaget för behovsprövade understöd till kommunerna 100 miljoner mark mindre. Utskottet föreslår att momentet ökas i tilläggsbudgeten, men inte med mer än 30 miljoner mark. Detta är otillräckligt med hänsyn till antalet kommuner i ekonomiskt trångmål.

Enligt vår mening bör för de behovsprövade understöden reserveras ett extra anslag på 100 miljoner mark, vilket betyder att 440 miljoner mark kan användas i år för dessa understöd.

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi vördsamt

att riksdagen ökar moment 26.97.34 i tilläggsbudgeten för 2001 med 90 000 000 mark för att hjälpa upp kommunernas ekonomi.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Försvarsmakten

16. Anskaffning av försvarsmateriel (reservationsanslag 3 år)

Alla försvarspolitiska avgöranden som tagits bygger på ett självständigt försvar av landet. Våra internationella åtaganden kan vi bäst fullfölja om vårt eget försvar fungerar.

Riksdagen har för sin del varit angelägen om att den inhemska försvarsmaterielindustrins villkor skall tryggas. Riksdagen har förutsatt att regeringen lägger 50 procent av försvarsmaterieluppköpen hos inhemska leverantörer.

Försvarsmakten måste med större eftertryck gå in för upphandling hos inhemska leverantörer, inte bara för att garantera en adekvat sysselsättning inom den inhemska försvarsmaterielindustrin utan också på ett självständigt försvar av landet. En inhemsk produktion av försvarsmateriel bör också ses som försörjningsberedskap inför eventuella kristider.

I utskottets betänkande ingår inte det anslag försvarsförvaltningen föreslagit för upphandling hos den inhemska försvarsmaterielindustrin. Detta försätter vapen- och ammunitionsindustrin i en synnerligen prekär situation. Inom denna industri har nämligen samarbetsförhandlingar om permitteringar och uppsägningar redan inletts. Förhandlingarna gäller enligt erhållen utredning sammantaget cirka 400 personer vid Nammo Lapua Oy, Nexplo Vihtavuori Oy och Patria Vammass Oy.

Den inhemska krut- och ammunitionsindustrin bedriver en verksamhet med lång spannvärd, som bygger på mångårig forskning och utveckling. Om Finland inte har att komma med egna forsknings- och utvecklingsinsatser, finns det risk för att vi får ikläda oss rollen som köpare av annanstans utvecklade system och därmed bli beroende av utländska materielleverantörer. Därför bör verksamhetsvillkoren för den inhemska krut- och ammunitionsproduktionen befästas.

På grundval av det ovan sagda och med hänvisning till motiveringen i betänkandet föreslår vi vördsamt

att riksdagen under moment 27.10.16 i tilläggsbudgeten för 2001 beviljar ett tillägg av 100 000 000 mark för tryggnad av den inhemska krut- och ammunitionsproduktionen.

Huvudtitel 30**JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE****12. Inkomststöd för jordbruket och trädgårdsodlingen***45. Miljöstöd för jordbruket (reservationsanslag 2 år)*

De knappa anslagen till miljöstöd för jordbruket och de inbyggda nedskärningarna av stödet till ekologisk odling har resulterat i att inga nya specialstödsavtal har kunnat ingås. Med de 40 miljoner mark som regeringen föreslår och utskottets tillägg på 35 miljoner mark kan det osäkra läget för ekologiska odlare underlättas en aning. Men några nya avtal kan det fortfarande inte bli.

Undersökningar visar att konsumenterna i Finland vill ha fler finländska ekologiska produkter. Också beslutsfattarna har varit inne på den linjen att efterfrågan skall tillgodoses med inhemsk produktion. Jord- och skogsbruksministeriet har räknat ut att arealen för ekologisk odling skulle öka från cirka 140 000 hektar, vilket är 7 procent, till 230 000 hektar, vilket är 10 procent av odlingsarealen, fram till 2005. Jordbrukarna är villiga att öka sin produktion och att ingå avtal. Men åtgärderna från samhällets sida sätter käppar i hjulen för nya specialstödsavtal för ekologisk odling i vårt eget land.

Det behövs sammanlagt 110 miljoner mark till i miljöstöd för att nya avtal om ekologisk odling och andra specialstödsavtal skall kunna ingås och specialstödet kunna utsträckas till de nuvarande ekologiska odlingarnas ökande areal. Också andra åtgärder inom miljöstödet (åkrar som återupptas i produktion, nyodling av skog, andra specialstödsavtal) måste garanteras adekvata resurser. Därför måste propositionen ökas med 70 miljoner mark.

På grundval av det ovanstående föreslår vi vördsam

att riksdagen ökar moment 30.12.45 med 35 000 000 mark i tilläggsbudgeten för 2001.

Huvudtitel 31**KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE****24. Vägförvaltning***21. Basväghållningen (reservationsanslag 2 år)*

När riksdagen antog lagen om Vägförvaltningen förutsatte den att vägnätet av lägre rang tas hand om väl för att en regionalt balanserad utveckling i hela landet skulle säkerställas. Men så har det inte blivit. Vägarna är i jämmerligt skick, speciellt vid tjällossningen. Detta ställer till enorma problem för till exempel virkestransporterna.

Som läget är nu är underskottet i anslagen för vägunderhåll ungefär en miljard mark. Utvecklingsprojekten för trafikleder ryms omöjligen in i den nuvarande budgetramen för väganlag.

På grundval av det ovanstående föreslår vi vördsam

att riksdagen ökar moment 31.24.21 med 150 000 000 mark i tilläggsbudgeten för 2001.

99. Övriga utgifter inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde*77. Planeringen av trafiklederna till hamnen i Nordsjö (reservationsanslag 3 år)*

Tilläggsbudgeten har ett anslag på 4 miljoner mark för planering av trafiklederna till hamnen i Nordsjö.

Vi föreslår att planeringsanslaget stryks eftersom EU-kommissionen ännu inte har gett undantagslov inom ramen för Natura för hamnen och eftersom staten och Helsingfors stad ännu inte har kommit överens om någon kostnadsfördelning för projektet i Nordsjö.

På grundval av det ovanstående föreslår vi vördsam

att riksdagen stryker moment 31.99.77 i tilläggsbudgeten för 2001.

Huvudtitel 32

HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Företagsamhetspolitik

45. Stödjande av företagets investerings- och utvecklingsprojekt (förslagsanslag)

De regionalt betingade företagsstöden är små i Finland jämfört med andra länder i Europa, speciellt om man tar hänsyn till avstånden och den glea bebyggelsen. Sedan 1995 har stöden skurits ned snabbt och tonvikten lagts på stöd till forskning och utveckling, mestadels till företag i tillväxtcentra. Under momentet för stödjande av företagets investerings- och utvecklingsprojekt i 1995 års budget uppgick bevilningsfullmakten tillsammans med det regionala transportstödet till 675 miljoner mark. I den ordinarie budgeten för i år är beloppet nere i 85 miljoner mark. Utvecklingen rimmar illa med EU:s så kallade auditabilitetsprincip, som innebär att nationellt struktur- och regionalstöd inte skall ersättas med bidrag från EU.

Landskapens regionala program lutar sig i hög grad mot småföretagen. Det är viktigt att programmen får adekvata medel på nationell nivå. Också det är en orsak till att nedskärningarna i stöden till företagets investerings- och utvecklingsprojekt är oacceptabla. Speciellt stora är problemen inom de regioner som inte ingår i EU:s mål 1- och mål 2-regioner. Arbetskrafts-

och näringscentralerna måste få större anslag för att fler nya företag skall växa fram inom kunskapsintensiva branscher och etablera sig ute i regionerna. Dessutom finns det all orsak att lyfta fram småstäderna och deras betydelse för en positiv utveckling i deras närmiljö.

På grundval av det ovanstående föreslår vi vördsam

att motiveringen till moment 32.30.45 ändras så att bevilningsfullmakten för stödjande av företagets investerings- och utvecklingsprojekt höjs från 115 000 000 till 180 000 000 mark.

Vidare föreslår vi

att riksdagen ökar moment 32.30.45 i tilläggsbudgeten för 2001 med 30 000 000 mark.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

32. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

30. Statsandel till kommunerna för social- och hälsovårdens driftskostnader (förslagsanslag)

På 1990-talet vältrade staten i stor utsträckning över ansvaret för social- och hälsovården på kommunerna och hushållen. Förrföra året var skatteinkomsterna och statsandelarna mindre än på 1990-talet i fler än 300 kommuner. Det betyder att social- och hälsovården har levt på sparlåga både när det gäller personal och service. Detta kan inte fortsätta längre till. Vi måste få ett slut på denna onda cirkel av nedskärningar i servicen.

Det krävs en övergripande reform av den kommunala ekonomin för att det finansiella underskottet inom social- och hälsovården skall kunna rättas till. Där måste staten komma in med

en ordentlig satsning. Vi föreslår att anslagen höjs redan i år. Vårt förslag är att staten ger social- och hälsovården 180 miljoner mark till för att rätta til de värsta bristerna.

På grundval av det ovanstående och med stöd av tilläggsbudgetmotion 59/2001 rd föreslår vi vördsamt

att riksdagen ökar moment 33.32.30 med ytterligare 180 000 000 mark i tilläggsbudgeten för 2001.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 12

INKOMSTER AV BLANDAD NATUR

30. Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde

01. Inkomster från garantisektionen vid EU:s utvecklings- och garantifond för jordbruket

Med hänvisning till anslagsökningen under moment 30.12.45 ökar detta moment med 18 miljoner mark.

På grundval av det ovanstående föreslår vi vördsamt

att riksdagen ökar moment 12.30.01 med 18 000 000 mark.

Helsingfors den 15 juni 2001

Maria Kaisa Aula /cent
Olavi Ala-Nissilä /cent
Seppo Kääriäinen /cent
Markku Laukkanen /cent
Mauri Pekkarinen /cent

Jukka Vihriälä /cent
Liisa Hyssälä /cent
Mika Lintilä /cent
Hannes Manninen /cent
Pauli Saapunki /cent

RESERVATION 2

Allmän motivering

Regeringens politik har varit bristfällig när det gäller att åtgärda akuta samhälleliga problem. I sin alternativa budget från i fjol prioriterade kristdemokraterna familjer, sämre lottade och arbetslösa. Vårt alternativ avsåg att överbrygga klyftan mellan olika befolkningsgrupper och bromsa upp inflationen. Vi anser att den ekonomiska tillväxten skall gagna alla medborgargrupper.

I sin tilläggsbudgetproposition bedömer regeringen att skatteintäkterna ökar med omkring 3,1 miljarder mark och att utgifterna ligger kring 2,9 miljarder mark. Statsskulden skall amorteras genom dividendinkomster och minskning av statskassan. Om skulden amorteras med mer än 8 miljarder mark, ger det omkring 500 miljoner mark besparingar i ränteutgifterna. De permanenta inkomsterna i tilläggsbudgeten är omkring 200 miljoner mark större än utgifterna och därmed är det här uppgivna nya strukturella överskottet omkring 700 miljoner mark. Kristdemokratiska riksdagsgruppen menar att det finns en ekonomisk grund för att lindra smärtpunkterna. Vi tror att de satsningar vi föreslår i denna reservation ger inbesparingar också på längre sikt.

Kristdemokratiska riksdagsgruppens förslag till hur vissa missförhållanden kan rättas till

I Finland har till och med vissa ministrar sagt sig vara bekymrade över att vårt biståndssamarbete utgör en så liten andel av BNP internationellt sett. Men tilläggsbudgeten kommer inte med någon väsentlig lindring på denna punkt i den form regeringen föreslår. Därför föreslår vi ett tillägg om 100 miljoner mark i utgifterna för det egentliga biståndssamarbetet under resten av året.

Inom social- och hälsovården har staten på 1990-talet flyttat över en mycket stor del av det finansiella ansvaret på kommunerna och hushållen. År 1999 var det sammanräknade beloppet av skatteintäkterna och statsandelarna i mer än 300

kommuner reellt mindre än i början av 1990-talet. Detta betyder att social- och hälsovården har stått på sparlåga vad gäller utvecklingen av både personalen och servicen. Världshälsoorganisationen konstaterar i sin rapport att vårt sjuk- och hälsovårdssystem bedömt efter sin kapacitet placerar sig först på 31:a plats. Oberoende av vissa problem med statistikföringen måste vi erkänna att vi har blivit omkörda av de flesta andra medlemsländer i Europeiska unionen.

Den negativa servicespiralen måste brytas. För att segregeringstrenden i kommunerna skall kunna bromsas upp krävs också fler insatser från statens sida. Vi föreslår korrigeringar i anslagen redan under detta år. Enligt vårt förslag bör staten anslå 300 miljoner mark mer för social- och hälsovården för att rätta till de värsta bristerna.

När riksdagen godkände vägförvaltningslagen förutsatte den att lägre rangens vägar måste hållas i skick för att en regionalt balanserad utveckling i hela landet skall kunna garanteras. Men så skedde inte, tvärtom har vägnätets skick inte minst under menförestider varit under all kritik och de dålig underhållna belagda vägarna och grusvägarna har blivit oroväckande många. Regeringen har i sitt program och i sitt principbeslut om trafiksäkerheten åtagit sig att se till att trafiknätets dagliga trafikerbarhet, kondition och säkerhet går före nya utvecklingsprojekt. Trots satsningar på basväghållning är vägnätet i allt sämre skick och samtidigt sjunker dess kapitalvärde under den pågående ramperioden. Därför föreslår vi 100 miljoner mark till för vägunderhåll.

De sakkunniga som utskottet har hört har ansett att den inhemska försvarsmaterielindustrins fortbestånd är en ytterst viktig fråga. Detta gäller speciellt ett militärt icke-allierat land. Vi har redan förlorat vår avancerade inhemska stormgevärstillverkning. Nu hotar krutframställningen att upphöra om det inte avsätts tillräckligt stora anslag för försvarsmaterielanskaffningar. Därför bör 100 miljoner mark tas in i tilläggs-

budgeten för upphandling av inhemsk försvarsmateriel.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt bistånd

66. Egentligt bistånd (reservationsanslag 3 år)

Biståndsanslagen har inte ökat under de senaste åren i proportion till BNP. Regeringen satte som mål i sitt program att höja biståndsmedlen till 0,7 procent av BNP, som FN rekommenderar. Statsrådets principbeslut den 22 februari 2001 bekräftar detta och anger FN:s rekommenderade nivå som sitt mål, men med tillägget "när den ekonomiska situationen tillåter det". I sin tilläggsbudgetproposition anvisar regeringen ändå inte extra medel för detta, trots att den omfattade vår riksdagsgrupps budgetreservation i december 2000 och avskrev ett fattigt lands biståndskrediter och utestående räntor för 21,49 miljoner mark.

Enligt utredning är 42 procent av befolkningen för ett ökat biståndsanslag. Regeringen borde i detta sammanhang ha sett till att höja biståndsmedlen i proportion till BNP för att vi skall komma ens lite närmare nivån 0,4 procent. Medelvärdet för EU-länderna ligger kring 0,34 procent.

Med stöd av det ovan sagda och utifrån TBM 1/2001 föreslår vi

att moment 24.30.66 ökas med 100 000 000 mark för bistånd till enskilda länder och områden.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. FÖRSVARSMAKTEN

16. Anskaffning av försvarsmateriel (reservationsanslag 3 år)

Vid behandlingen av tilläggsbudgetpropositionen har de sakkunniga nästan utan undantag framhållit att det absolut behövs mera anslag för anskaffning av försvarsmateriel. Med hänsyn till vår försvarsdoktrin är det nödvändigt att vi har kvar en inhemsk ammunitionsindustri. Man kan fråga sig hur det går att upprätthålla ett eget trovärdigt försvar utan egen ammunitionsindustri? Situationens allvar inom industrin i denna bransch bevisas av att samarbetsförhandlingar redan har startats med personalen. Det är svårt att tänka sig att senare vid behov kunna återupprätta industrin och branschkunskandet i Finland. Om vi nu förlorar det är det antagligen för gott. Också sysselsättnings- och regionalpolitiska skäl talar för extra anslag.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att moment 27.10.16 ökas med 100 000 000 mark för anskaffning av inhemsk försvarsmateriel.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

24. Vägförvaltning

21. Basväghållningen (reservationsanslag 2 år)

Vårt basvägnät har under de senaste åren i hög grad förfallit och försämrats. För förbättringar av detta trafikmässigt viktiga vägnät har det anvisats bara minimalt med pengar, något underhållsarbete att tala om har det inte utförts och

samtidigt har ombyggnadsarbetena inskränkts näst intill det obefintliga. Anslaget i tilläggsbudgetspropositionen för utrustning av basvägnätet är alldeles otillräckligt.

Trafiken och rörelsefriheten får inte äventyras genom att vägunderhållet försummas. Vår skogsindustri och vårt näringsliv behöver precis som enskilda trafikanter vägnätet dagligen. Resurserna för basväghållningen bör ökas också av hänsyn till den regionala utvecklingen.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att moment 31.24.21 ökas med 100 000 000 mark för underhåll av vägnätet.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

32. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

30. Statsandel till kommunerna för social- och hälsovårdens driftskostnader (förslagsanslag)

På grund av det skärpta ekonomiska läget räcker kommunernas resurser för hälso- och sjukvården inte till. Under de senaste åren har trycket varit särskilt hårt på den specialiserade sjukvårdens tjänster. Det vore ytterst viktigt att patienterna inom den specialiserade sjukvården kunde vårdas med moderna metoder. Av ekonomiska orsaker har det varit nödvändigt att ge avkall på vårdens kvalitet och acceptera längre köer. Tilläggen och förhöjningarna i serviceavgiften inom hälso- och sjukvården innebär ingen lösning på situationen för den specialiserade sjukvården.

Social- och hälsovårdspersonalen har redan i många år arbetat under ett så stort tryck att situationen inte länge till kan fortsätta utan ett avsevärt personaltillskott. På många håll behövs det också mycket snart extra anslag för att förnya apparatur och redskap och för att skaffa allt dy-

rare mediciner och andra förnödenheter. Läkarstrejken har förvärrat situationen. Köerna blir bara längre och många icke brådskande patienter får gå utan vård, trots att det med hänsyn till deras hälsotillstånd och funktionsförmåga vore absolut väsentligt. Regeringen måste anvisa extra anslag för hälso- och sjukvården både till lönehöjningar till personalen och extra personal och för utveckling av vårdkvaliteten.

Kommunernas utgifter för den specialiserade sjukvården är på stark uppgång. Orsakerna är dels den åldrande befolkningen och det därmed ökade antalet sjukdomar som kräver alltmer komplicerad vård, dels ungdomens ökade insjuknande bland annat i psykiska sjukdomar och sjukdomar orsakade av narkotika och rusmedel. Regeringens beslut om ökade anslag för nästa år är viktiga, men extra anslag behövs redan i år för att sommarstängningar och andra sparatåtgärder nu skall kunna motverkas och konsekvenserna av läkarstrejken lindras.

Äldreomsorgen är bristfällig i många kommuner i vårt land och åtgärderna för att hjälpa upp situationen har lyst med sin frånvaro. Stakes har i sin egen utredning konstaterat att tillgången till äldreservice har minskat dramatiskt på tio år. Det är inte brist på god vilja som gör att vårdpersonalen inte alltid har tillräckligt med tid att ge akt på åldringarnas kondition och därmed har många åldringar blivit utan adekvat vård och omsorg. De psykiska problemen har ökat oroväckande under de senaste åren, och det finns vårdplatser bara för en bråkdel för dem som behöver hjälp.

Enligt en arbetsgrupp vid social- och hälsovårdministeriet som utrett narkomanvården kräver en adekvat narkomanvård omkring 200 miljoner mark i extra resurser från samhällets sida. För tillfället är vårdsystemet för narkomaner helt otillräckligt och splittrat. Ur ekonomisk synvinkel är det högst motiverat att ordna vård, för en satsning på en mark förebyggande åtgärder eller vård beräknas ge en inbesparing på 5—7 mark i minskade skadekostnader.

Med stöd av det ovan sagda och utifrån budgetmotionerna TBM 53/2001 rd, TBM 54/2001 rd och TBM 61/2001 rd föreslår vi

.

*att moment 33.32.30 ökas med ytterli-
gare 300 000 000 mark.*

Helsingfors den 15 juni 2001

Bjarne Kallis /kd
Sakari Smeds /kd